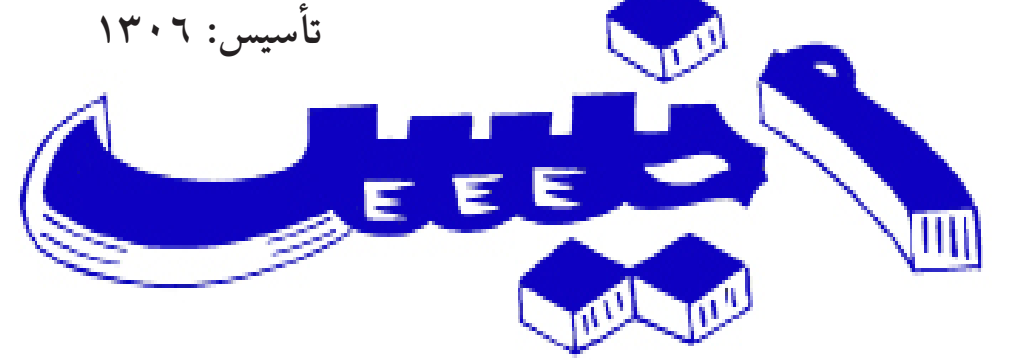

دیدار سرپرست سفارت افغانستان در اسلام آباد با رهبر جمعیت علماء پاکستان

سردار احمد شکیب سرپرست سفارت افغانستان در اسلام آباد با مولانا فضل الرحمن رهبر حزب جمعیت علمای اسلام پاکستان دیدار کرده است. سفارت افغانستان در اسلام آباد با نشر خبرنامه‌ای گفته است: در این دیدار سرپرست سفارت افغانستان در اسلام آباد مراتب تسلیت امارت اسلامی را نسبت به رویداد اخیر در آن کشور که منتج به جان باختن شماری از اعضای این حزب شد به رهبر جمعیت علماء اسلام پاکستان رسانید. در خبر نامه گفته شده است: در این دیدار سرپرست سفیر کشور از انفجار در جمع صفحه ۴

تأسیس: ۱۳۰۶
مندی و مؤید وحدت ملی و بازسازی
مؤسس: غلام محی الدین انیس

روزنامه ملی انیس • سه شنبه ۱۷ اسد ۱۴۰۲ هجری شمسی • ۲۱ محرم الحرام ۱۴۴۵ هجری قمری • ۸ اگست ۲۰۲۳ میلادی • شماره مسلسل ۲۴۸۹۷

معدن آهن غوریان هرات و معدن سرب تولک در غور استخراج می شود

صنعتی آذاران می باشد، با اخذ ۶۴.۶ نمره برنده بلاک اول معدن آهن ولسوالی غوریان گردید. ۲- شرکت ساحل شرق میانه که شرکت های دره نور افغانی و ایپکول ترکی هر کدام ۱۵ فیصد سهامدار آن می باشند با گرفتن ۶۱ امتیاز برنده بلاک دوم معدن آهن ولسوالی غوریان شناخته شد. ۳- شرکت ملی شمش که شرکت های GBM و AD Resources انگلیسی که در آن ۳۵ فیصد سهم دارند با ۶۸.۵ نمره برنده بلاک سوم معدن آهن ولسوالی غوریان می باشد. ۴- شرکت باختر فولاد که شرکت های احیای سپاهان صفحه ۴

شرکت های برنده استخراج و پروسس چهار بلاک معدن آهن ولسوالی غوریان ولایت هرات و همچنین یک بلاک معدن سرب ولسوالی تولک ولایت غور اعلان شد. از طرف وزارت معادن و پترولیم به هدایت کمیسیون اقتصادی امارت

کمیسیون سیاسی امارت اسلامی؛ روی نتایج سفر هیئت امارت اسلامی به دوحه بحث کرد

گردد. دفتر مطبوعاتی ریاست الوزرا دیروز با نشر این خبر گفته است: در این نشست که به ریاست مولوی عبدالکبیر معاون سیاسی ریاست الوزرا برگزار شد، در خصوص تحولات و انکشافات سیاسی اخیر در کشور و سفر هیئت امارت اسلامی به دوحه و مذاکرات انجام شده در آنجا، بحث صورت گرفت و در رابطه به بعضی از موضوعات مهم تصمیم لازم گرفته شد.

در نشست اعضای کمیسیون سیاسی امارت اسلامی که دیروز برگزار شد، روی سفر هیئت امارت اسلامی به دوحه و مذاکرات انجام شده در آنجا، بحث صورت گرفت و در رابطه به بعضی از موضوعات مهم تصمیم لازم گرفته شد.

خلیفه سراج الدین حقانی:

دا وطن او وگري يې زموږ دي، موږ د دوی یوو

د کورنیو چارو وزارت سرپرست خلیفه سراج الدین حقانی لغمان ولایت خایسی چارواکو، دینی ته د خپل سفر په ترڅ کې د دغه

معاون هلال احمر افغانی از سفیر ایتالیا خواستار همکاری و کمک با نیازمندان شد

ملا نورالدین ترابی از کیمک های بشردوستانه اخیر ایتالیا به افغانستان قدردانی کرده و در مورد مشکلات و نیازهای اولیه مردم افغانستان همکاری ایتالیا در امر کیمک با نیازمندان، درمان کودکان مبتلا به بیماری سوراخ قلب، بیماران روانی و کمک به معتادین شد. خانم ناتالیا کورینتاوال متعهد به همکاری با مردم افغانستان شد.

ملا نورالدین ترابی، معاون هلال احمر افغانی با ناتالیا کورینتاوال سفیر ایتالیا برای افغانستان در دوحه دیدار کرد. دفتر مطبوعاتی هلال احمر افغانی در خبرنامه گفته است: در این دیدار

سخن انیس

وطن را باید دوست داشت و پاسداری کرد

وطن بر ما حق دارد و باید مانند مادر آن را دوست داشت و پاسداری کرد.

بهترین فرزند وطن کسی است که برای حفاظت و پاسداری از وطن، قد بلند می کند و برای عزت و آزادی خاک و خطه‌ی خویش؛ فداکاری و حماسه آفرینی می کند.

فرزندان اصیل افغانستان در چندین دوره تجاوز در مقابل اشغال قد علم کردند و دماغ متجاوزان را به خاک ذلت مالیدند.

اما متأسفانه عده‌ای مادر وطن خود را به دالر فروختند و با متجاوزان و اشغالگران یکجا شدند و برای نابودی مجاهدین و مدافعین دین، ناموس و خاک، مسلحانه تلاش ورزیدند.

قابل یادآوری است که در مقابل دشمنان متجاوز بیشتر علمای کرام ایستادگی کردند و از درفش فتوای جهاد گرفته تا سنگر جهاد این مسئولیت سترگی را به دوش داشتند و در راه عزت و آزادی فداکاری های زیادی را انجام دادند.

خصوصاً در اشغال افغانستان توسط امریکا، علمای کرام، نقش کاملاً کلیدی داشتند و از خرد تا بزرگ برای دفاع از اسلام، ناموس، خاک و ارزش‌ها قد برافراشتند و مبارزه کردند. ملت مجاهد افغانستان نیز در این خصوص بی تفاوت نبودند و با کمال دیانت و دلسوزی درکنار علما و مجاهدین قرار گرفتند و وظیفه‌ی اسلامی، ملی و وجدانی خود را در قبال میهن ادا کردند.

بدون شک، اگر حمایت ملت و مردم نمی بود، دشوار بود که ابرقدرت جهانی به شکست مواجه می شد و این داعیه به پیروزی می رسید. صفحه ۴

مولوی عبدالسلام حنفی در دیدار با رئیس پوهنتون فاریاب،

بر تربیت سالم جوانان تأکید کرد

معاون اداری ریاست الوزرا در دیدار با رئیس پوهنتون فاریاب، خواستار توجه جدی اساتید پوهنتون فاریاب جهت تربیت سالم جوانان شد. دفتر مطبوعاتی ریاست الوزرا دیروز با نشر این خبر گفته است که مولوی عبدالسلام حنفی صفحه ۴

اداره محیط زیست: افغانستان به دلیل تغییرات اقلیمی با خطر جدی مواجه است

با خطر جدی مواجه است مسئولان اداره ملی محیط زیست به روز یکشنبه از دستاوردهای یک سال اخیر این اداره به خبرنگاران معلومات دادند.

مسئولان اداره ملی محیط زیست اعلام کردند که افغانستان از نظر تغییرات اقلیمی با خطر جدی مواجه است.

روح الله امین رئیس، تغییرات اقلیم این اداره می گوید با آنکه افغانستان در تغییرات

دا پېښه یکشنبه مازیکر مهال د خاخي میدان د الکلې سیمې په سټکیو کلي کې شوي ده. ویل شوي چې دغلته ۴ مخ وضعیت د ډاډ وړ دی.

د خوست خاخي میدان کې د ختم سلگونه گډونوال مسموم شوي

د افغانستان په سویل ختیځ کې له خوسته رپوتونه وایي د دغه ولایت په خایي میدان ولسوالۍ کې د یوه خیرات سلگونه گډونوال د دودۍ له خورلو وروسته مسموم شوي دي. د خوست د امنیت قومندانې ویاند مستغفر کربز د شاوخوا ۲۰۰ کسانو د مسمومېدو

نوی تعلیم، ریل پټلی، څلورم صنعتي انقلاب او افغانستان

افزایش موارد ابتلا به مرض های ناشی از گرمی هوا

وضعیت اقتصادی مهاجران افغان در پاکستان بد تر از زمان دیگر

کاهش ۵۰ درصدی حاصلات گندم للمی در بادغیس

آکادمی علوم در یک سال گذشته ۴۶ پروژه علمی و تحقیقی را تکمیل کرده است

انجام می دهد. وی افزود که یکی از وظایف آکادمی علوم، تحقیق و پژوهش در رابطه به علوم مختلف بوده و این نهاد مسئولیت دارد که ظرفیت علمی را در کشور ارتقا دهد. معاون آکادمی علوم همچنان گفت: در یک سال گذشته کار صفحه ۴

مولوی امیر جان ثاقب معاون آکادمی علوم، دیروز در برنامه حسابدهی دولت به ملت، گفت: در یک سال گذشته آکادمی علوم ۳۳ جلد کتاب در بخش های مختلف علوم و بیش از ۲۰۰ مقاله علمی و پژوهشی، چاپ کرده است.

به گزارش خبرنگار آژانس باختر؛ در این برنامه که در مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت برگزار شد، معاون آکادمی علوم در رابطه به کار کرد ها و دستاوردهای یک سال گذشته این نهاد معلومات داد و گفت: آکادمی علوم در سطح کشور یک نهاد مهم تحقیقی و علمی است و بیشتر فعالیت های پژوهشی و تحقیقاتی را

وضعیت اقتصادی مهاجران افغان در پاکستان بدتر از زمان دیگر

در شهر های اسلام آباد، پشاور، راولپنڈی، کراچی، لاهور و کوئته پاکستان مسکن گزین شده اند. انسان در انتظار آینده هستند که بتوانند از این کشور به سوی کشور اروپایی و آمریکایی رهسپار شوند. شمار زیادی از این مهاجران فعالان حقوق بشر، خبرنگاران، فعالان حقوق زنان، هنرمندان و اهل فرهنگ هستند و از ترس انتقام جویی طالبان، با دشواری

به شهروندان افغان، اکنون مردم پاکستان که در دوران نابسامان مالی و اقتصادی قرار دارند، به مهاجران افغان به عنوان یک بار اضافی بر منابع عامه و اقتصاد این کشور نگاه می کنند. در عین حال با افزایش تنش های سیاسی درونی و بالا رفتن نرخ اسعار خارجی در مقابل ارز پاکستان که تاثیر مستقیمی بر مزایف شدن قیمت ها در این

مشکلات اقتصادی و بیکاری فصل جدیدی از مهاجرت افغان ها را بر کشورهای جهان به ویژه ایران و پاکستان باز نمود. با این حال صدها هزار مهاجر افغان از مسیرهای قانونی و غیر قانونی وارد پاکستان شده و اکنون با مشکلات شدید مالی و اقتصادی روبرو گردیده اند. براساس آمار های رسمی، پاکستان میزبان بیش از سه میلیون

تمام و هزینه گزاف خود را به این کشور رسانده اند. برای این مهاجران نه فرصت شغلی وجود دارد صفحه ۴

کشور داشته، این وضع را بیشتر از پیش تشدید نموده است. این مهاجران به دلایل گونه گون از زیر یوغ طالبان فرار کرده و عمدا

مهاجر افغان است که در شهرهای مختلف این کشور به شکل قانونی و غیر قانونی زندگی می کنند. پاکستان پس از دهها سال پناه دادن

شیردهی به کودکان؛ حفاظت از مادران در برابر خطر سرطان

در همین حال شماری از مادران می گویند که به دلیل مشکلات اقتصادی و نبود امکانات کافی، آنان نمی توانند به گونه درست، اطفال شان را تغذیه کنند. مریم مادری که طفلش به سوء تغذیه مبتلا است، می گوید شیر کافی ندارد و طفلش بسیار نا آرام است.

اقتصاد مضعیف است و نمی توانیم اطفال خود را درست و کامل شیر بدهیم.

ثریا مادر دیگر، در مورد محرومیت کودکش از شیر مادر، چنین می گوید: "وقتی طفلم در زمان شیر خوارگی قرار داشت، از یک سو مشکلات خانواده زیاد بود و از سویی هم شیر کافی نداشتم. از این سبب طفلم همیشه نا آرام بود. اکنون که بزرگ شده، در درس هایش بسیار ضعیف است."

تحقیقات نشان داده است که شیر مادر سرشار از مواد مغذی بوده و کامل ترین غذا برای کودکان می باشد که موجب افزایش هوش نوزادان گردیده و از اختلالات روانی و مبتلا شدن آنان به امراض دیگر جلوگیری می کند.

دکتران می گویند که تغذیه با شیر مادر دارای بهترین مواد مغذی بوده که هم برای کودکان ۲ تا ۲ و نیم ساله مفید است و هم برای جلوگیری از سرطان سینه در مادران مؤثر می باشد. دکتر نجوا فضل، متخصص نسایی و ولادی تاکید دارد که تغذیه با شیر مادر سبب کاهش آسیب پذیری کودکان در تمام عمر می شود: "شیر مادر یکی از بهترین و مغذی ترین مواد غذایی برای اطفال، به خصوص نوزادان تا ۶ ماهگی است. شیر مادر حاوی کلسیم و منرالها بوده که باعث بلند

دکتران به مناسبت هفته جهانی تغذیه با شیر مادر، تاکید می ورزند که شیر مادر بهترین غذا برای کودک بوده و برای خود مادر نیز مفید می باشد. در همین حال شماری از مادران در افغانستان از مشکلات اقتصادی و نبود امکانات شکایت داشته و می گویند که آنان شیر کافی ندارند تا به اطفال شان بدهند. از هفته اول ماه اگست به مناسبت هفته جهانی برای آگاهی تغذیه کودک با شیر مادر، در سراسر جهان تجلیل می گردد.

دکتران به مناسبت هفته جهانی تغذیه با شیر مادر، تاکید می ورزند که شیر مادر بهترین غذا برای کودک بوده و برای خود مادر نیز مفید می باشد. در همین حال شماری از مادران در افغانستان از مشکلات اقتصادی و نبود امکانات شکایت داشته و می گویند که آنان شیر کافی ندارند تا به اطفال شان بدهند. از هفته اول ماه اگست به مناسبت هفته جهانی برای آگاهی تغذیه کودک با شیر مادر، در سراسر جهان تجلیل می گردد.

نوی تعلیم، ریل پتلی، خلورم صنعتی انقلاب او افغانستان

پوهاند محمد بشیر دودیال

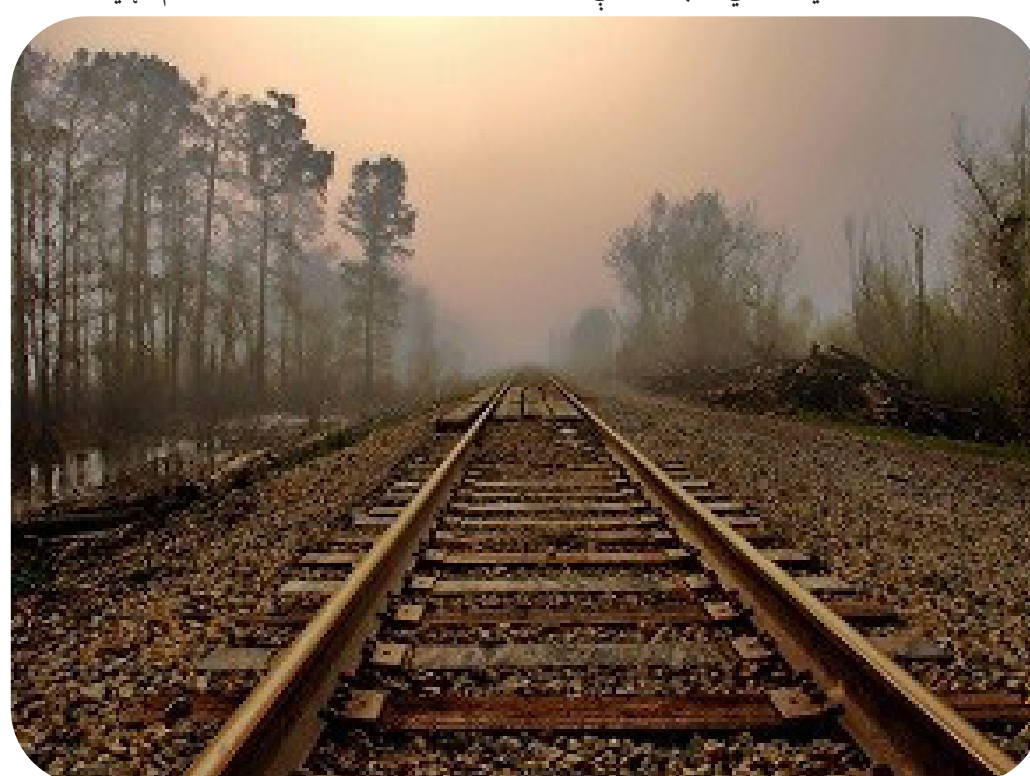
پروگرامونه زیات کړي، نوښتونه او ابتکارات تشویق کړي. له دې لارې دولتونه نه یوازې د خلورم صنعتی انقلاب له پاره امادګی نیولی شي بلکې د خلکو د وظیفو د لاسه ورکولو خطر به راکم کړي، تولیدي او خدماتي کمپنی به د رقابت جوګه کړي او اقتصادي وده به نوره هم چټکه کړي. دا مسئله افغان ځوانانو ته ډیره مهمه ده. دې سره یو ځای ریل پتلی او ترن راته مهم ضرورت دی. دا په داسې حال کې چې افغانستان باید په سنجول شوي شکل د منځنی اسیا او جنوبی اسیا ترمنځ د اتصال حلقه شي. شاوخوا کاونډی مو دې خبرې ته پوره خیر دی، خو موږ ډیر غافل او ناتوان یاستو.

وروسته تر ۲۰۱۰م. کال څخه کام په کام افغانستان د وچې د پنځو بندرونو لرونکی شو، او غلام خان هم ورسره شپږم. د ریل کادي اداره منسجمه او کارکوونکي ورته وګومارل شول او څو ځله د تریننګ لپاره بهر ته هم ولېږل شول. له دې سره یو ځای کاساز او چاه بهار یو فوق العاده زیری و، چې متاسفانه دواړه په تپه ودریدل. کاساز کې نوی تکنالوژي او نوری فایبر مرکزی ټکی وو، ۴مخ

وسایلو زیاتیري. دا ډول تغیرات د غیرمسلکي او بي تعلیمه کاریګرو وظیفې له خطر سره مخامخ کوي. همدا راز کوچنیو او لږه سرمایه لرونکو تولیدي کمپنیو ته رقابت سختوي. دولتونه اوس مهال پردې فکر کوي چې څنګه خلورم صنعتی انقلاب ته چمتو شي. د جمهوریت دوره کې دا طرح موجوده وه او فکر ورباندې کېد.

د بریکس BRICS هیوادونو د لسمې کلني غونډې یوه مهمه موضوع خلورم صنعتی انقلاب وو. د هند لومړي وزیر نریندرا مودي غونډې ته وینا کي یادونه وکړه چې: (... موږ باید د بنسټونو او پوهنتونونو په کربکولم کې تغیرات رامنځته کړو تر څو د خلورم صنعتی انقلاب لپاره اماده شو...).

داتا په شکل ذخیره شي. دکرندې ترین په وسیله د زرګونه کیلومتره فاصله څو ساعتونو ته رانډولای شو. دې ته ورته ټولو نوښتونو او پرمختګونو سره به خلورم صنعتی انقلاب د خلکو د ژوند معیار لوړ کړي، د ارتباط او ترانسپورت مصارف به راکم کړي، همداراز

موثره د عرضی خنځیر Supply Chain او تولیدات به رامنځته کړي. البته دا یو شمیر کم مهارته کسانو ته د وظیفو بایللو یا job loss خطر هم لري. د ژوند دې پړاو کې د اجناسو لېږد په ماشینی

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

د خلورم صنعتی انقلاب بیلګې دي. اوسمهال دې ته ضرورت نشته چې مارکیټ کې په سودا اخیستلو پسې وګرځو، په انلاین ډول کولای شو اجناس واخلو او حتی خرڅ یې کړو. د مختلفو ناروغيو علاج کیږي کوم چې پخوا یې امکان نه و. روبات

صحت و زندگی

د پولیسو لپاره د لومړني روغتیايي مرستو زده کړې اهمیت

لیکوال: پوهنیا مسجدي - رسولی

نچور: نوموړې مقاله چې د پولیسو ځواکونو کې د لومړنیو روغتیايي مرستو زده کړې اهمیت تر عنوان لاندې لیکل شوي، چې لومړني روغتیايي مرستې یا کمک اولیه عبارت دي د امکان تر حده دانسان حیات ژغورل، د درد او رنځ کمول، د حادثې او واقعي په وخت کې د مصدوم یا مجروح څخه جدي مراقبت او کنترول کول، د مریض د صدماتو مخنیوي د ډاکټر یا نږدې روغتون د انتقاله پورې. کن شمېر مریضان، مصدومین او مجروحین مخکې له دې چې روغتون یا ډاکټر ته یوړل شي، صحتي حالت یې وخیم او خطرناک کېږي یو له بنسټیز دلايلو څخه په محل کې د حاضر کسانو لومړني اشتهايي کړنې دي چې لومړني روغتیايي اصولو سره آشنایي او معلومات نه لري، چې د یو نړیوال سروې له مخې د پېښې له پېښېدو څخه وروسته ۵۰٪ سلنه قربانیان په لومړیو ۳۰ دقیقو کې خپل خور ژوند له لاسه ورکوي. موخه مو د پولیسو په ځواکونو کې د نورو علمي، حقوقي او مسلکي زده کړو ترڅنګ د طبي زده کړو اهمیت او ارزښت په ډاګه کول دي چې حاضر مواد د کتابتوني په بڼه را ټول شوي دي. موندني او پایله دا را ښيي چې پولیسې ځواکونه یواځې تاکتیکي او حربي زده کړې نه ته بلکه د دې تر څنګ نور زده کړې هم شته چې زموږ پولیسې ځواکونه په سپارل شویو دندو کې لاپیاوړی او ګړندې کړي.

کلیدي کلمې: روغتیايي مرستې، پولیس، زده کړه. **سریزه:** څرنگه چې تاسې ته روښانه ده چې پولیس یواځینې هغه ارکان دي چې د حکومت او خلکو تر منځ یو ارتباطي پل برقراره وي. بناً په هیواد کې د یو مسلکي، پیاوړې ځواکمن افسر، ساتمن، ساتونکي او حتی د ټولني نورې طبقې چې په اجتماع کې ژوند کوي ورته اړینه ده چې د لومړنیو طبي مرستو سره سره پوره پوره بلدتیا او د نورو مسلکي زده کړو تر څنګ په دغه برخه کې یوه اندازه معلومات ولري، تر څو وکولای شي خپلو کورنیو، خلکو، هم سنگرانو او هم مسلکانو ته او حتی تر دې چې د جرم مرتکبینو ته چې د پېښې په ځای ټپي یا زخمي شوي وي مرسته ورسره وکړي او یا نږدې روغتون ته ورسوي. که چیرې پولیس ځواکونه یا د ټولني نور وګړي د پېښو پر مهال د پېښې له زیانمنو افرادو سره په درست او مسلکي ډول بدون له کوم ډول تبعیض او چلند څخه لومړني روغتیايي مرستې وکړي کیدای شي هغه آمار او ارقام چې نن ورځ زموږ او ستاسې د ټولني یو تعداد کسان خپل خور ژوند په ترافیکي پېښو یا ورته نورو پېښو کې له لاسه ورکوي یا هم شددیدا زیانمنېږي چې په دغسې ځایونو کې لومړني روغتیايي مرستې زده کړه هغه پولیسو ځواکونو ته چې د هیواد په لویو لارو کې د امن او نظم او عامه ساتني دنده پر غاړه لري اړین او حیاتي برېښي. مونږ او تاسې ټول باید دا تعهد ځان سره وکړو چې هغه هیوادوال مو چې په لیک او لوست څخه محروم پاتې دي د لومړني روغتیايي مرستو زده کړې اصول به ورته زده کوو، ځکه هر انسان په خپل ژوند کې د مختلفو واقعاتو او پېښو سره مخ کېدونکې دی او وي.

تعریف او مفاهیم

د لومړني روغتیايي زده کړو تر څنګ اړینه ده چې د انسان د وجود او د هغه سیستمونو په هکله چې د انسان په وجود کې دوامداره حیاتي فعالیت کوي معلومات ولرو. د انسان وجود یوه ډیره پېچلې او خود کاره دستگاه ده چې الله (ج) په ډیر لوړ او ځانګړې شکل سره خلق کړی، چې د نړۍ تر ټولو پر مختلفې کمپیوټر چې د انسان په واسطه جوړ شوی دی ورسره سیالي نه شي کولای. لومړني روغتیايي مرستې هغه مرستو ته وايي چې د غیر روغتیايي اشخاصو په واسطه د ناروغ د وضعیت د وخیم کیدلو د مخنیوي په خاطر تر روغتیايي مرکز پورې تر سره کېږي تر څو ناروغ د مرګ څخه وژغورل شي او یا هم د مرګ کواښ یې کم شي. یا هغه عاجل او لښد مهال کړنې دي چې د یو مریض (مجروح، مصدوم)، یا هر هغه څوک چې په ناڅاپي ډول مریض شوی وي د ډاکټر تر رارسیدو پورې تر سره کېږي، چې په دغه حالت کې یواځې جسم نه بلکه د مریض روحي او هیجاني حالت هم په نظر کې ونیول شي. ځکه په ورځیني ژوند کې د یو لږ اقلیمي بدلونونو او یا هم د ځینو حالاتو په سبب یوه پېښه یا واقعه را منځته کېږي چې د پېښې نه تېښته بیا غفلت وظيفوي کنل کېږي، چې د پولیسو قانون پینځمې مادې مطابق په دواړو حالاتو کې اړمنو او زیانمنو کسانو ته لومړني رسیدګي او مرسته کوونکي پولیس ځواکونه دي چې هغه حادثه وي که کوم ډول پېښه، چې د قانون له مخې پولیس هغه افسر، ساتمن یا ساتونکې چې په تشکیل د کورنیو چارو وزارت کې استخدا میري او د قانون د حکمونو مطابق د عامه نظم او امن د پر ځای کولو فعالیت کوي پولیس نومېږي. او د اسلام مبارک دین له نظره هر هغه څوک چې یو ساعت لپاره د یوې خواړې ساتنه وکړي غوره د دغې دنیا او غوره د هغه شیانو څخه چې په دې دنیا کې دي... ۴ مخ

باغچه شعر، ادب و هنر

معلومات مفصل درباره قلعه گرشک پشت رود

قسمت اخیر

۷- دروازه ها: این حصار دودروازه دارد، یک دروازه حصار در دیوار شمالی حصار در وسط دیوار و دیگر آن در دیوار جنوبی حصار در وسط دیوار موقعیت دارد. این دروازه ها از چوب ساخته شده اند که شش انج ضخامت دارند و صفحات آهنین بر روی آن ها میخ شده اند. دروازه ها طرف داخل باز می شوند و بوسیله زنجیرها و میله های آهنین و یا بوسیله چنان میخ های بزرگ آهنین محکم شده اند که قطر آن به اندازه بازوی انسان می باشد. عرض دروازه ها تقریباً ۱۰ فیت است.

۸- پل ها: در مقابل این دروازه ها خندق ها حفر شده اند و در روبروی دروازه ها پل های از خشت پخته اعمار شده اند. این پل ها ۱۰ فیت عرض دارند، که محکم و بحالت خوب نگهداری شده اند. ۹- آب: آب به داخل حصار از طریق یک نهر می آید. این نهر که بوسیله دست حفر شده است آب را از دریای هلمند به داخل حصار می آورد. این نهر ۵ فیت عرض و ۳ فیت عمق دارد. این نهر یگانه منبع آبرسانی به داخل حصار است و هم یگانه وسیله برای پرکردن خندق هاست.

۱۰- تدارکات: در قسمت جنوبی حصار یک گدام وجود دارد که از خشت خام ساخته شده و اقلام مورد نیاز در آن نگهداری می شود، این گدام در این اواخر باز سازی شده است. در اطراف و مجاورت حصار که در ظرف یک هفته حدود ۲۰۰۰ خروار غلات را می توان جمع آوری نمود.

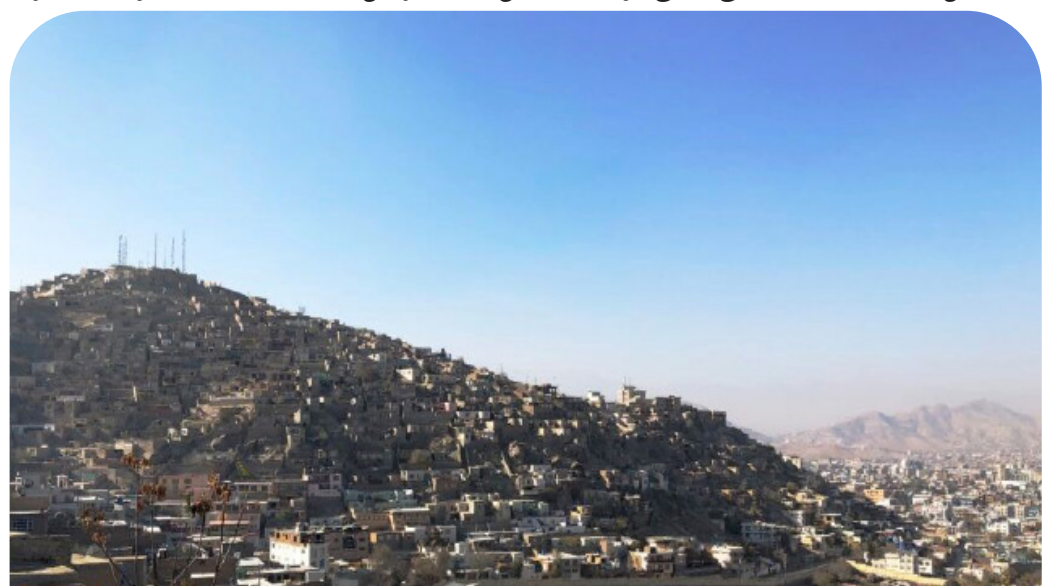
۱۱- قوماندان: در سال ۱۹۰۰ قوماندان حصار شیرعلیخان نام داشت. خانه موصوف که از خشت پخته ساخته است در مرکز حصار موقعیت دارد؛ خانه وی فقط یک دروازه دارد که روی آن بطرف شرق است. اکثریت صاحب منصفان گارنیزون حصار درانیان اند و همه شان پشتون اند. ۱۲- بارک ها و اصطبل ها: که ظرفیت جابجایی حدود ۳۰۰ اسب را دارند از خشت خام ساخته شده اند و ضخامت دیوار آن عادی است و در مقابل دیوار های حصار ساخته شده اند. ۱۳- مهمات: در داخل حصار ۳۰۰ مرمی توپ و مهمات فراوان وجود دارد، نصف این توپ ها بوسیله باروت پُر می شوند. ۲۰ صندوق مهمات اسلحه های کوچک در حصار موجود اند، هر صندوق ۱۲ انج در ۱۵ انج در ۴۲ انج است. (امکان دارد از سال ۱۹۰۰ به بعد این صندوق ها کلاتر شده باشند) بازار: به اساس تخمین می توان گفت که تعداد باشندگان بازار ۳۵۰ تن [خانواده] است. با ملاحظه به تعداد افراد ملکی و نظامی باید گفت که گرشک را باید منحصراً یک نقطه مستحکم مطمح نظر قرار داد. مؤلف در زیر همین عنوان ادامه میدهد که «آقای "ییت Yeat" از دیدار خویش از این قلعه در سال ۱۸۹۳ چنین می نگارد:

«حصار گرشک در حالت ویران و مخروبه قرار دارد؛ دیوار های آن نازک و به گونه بد تمیم شده اند «شیرحاجی» (یا سنگر) در اطراف

آن ناممکن است. دروازه غربی یا دروازه هرات سالم به نظر میرسد و دودروازه دیگر یعنی دروازه کندهار و بطرف شمال آن یک دروازه کوچک دیگر که هر دو با هم نزدیک اند در دیوار شرقی حصار واقع اند، به بیان دیگر روی آن بطرف دریا است، در زیر دروازه هرات یک بازار کوچک هم است. کدام قرارگاه نظامی یا گارنیزون در داخل حصار نیست؛ اینجا تنها محل اقامت حاکم پشت رود است.

گارنیزون گرشک تا این دم متشکل از «چهار بیرق» یا «تولی» خاصه داران یعنی ۴۰۰ تن سرباز و یک رساله نیروی سواره نظام کابلی است.

کولرا، محرقه، زردی و دیگر مرض های موسمی افزایش یافته است. عمری افزود: فصل گرم است و هوا هم بیشتر گرم می شود، در همین حال امراض کولرا، محرقه، زردی و دیگر ویروسی مبتلا می باشند. شماری از خانواده ها نیز از

بیشتر شیوع پیدا کرده و روزانه، به تعداد ۹۰ تا ۱۲۰ مریض کابل، می گوید که با گرم شدن هوا موارد ابتلا به اسهالات،

همچنان یک بطریقه صحرايي توپخانه که شش میل توپ های (اس. بی) دارد در گرشک مستقر است. این نیرو در این اواخر بر ضد شورش هزاره ها از خدمت نوبتی خود تازه به گرشک برگشته است.

حاکم گرشک پیشنهاد نموده این بطریقه نیروی توپچی باید بصورت دایم در گرشک باقی بماند، این پیشنهاد به امیر راجع شده است. گرشک کهنه در همین کناره دریا حدود ۲ مایل بالا تر یعنی مانند حصار کنونی در کناره راست دریا موقعیت دارد. در تواریخ مذکور است که اینجا مانند قلعه بیست «بُست-م» بوسیله نادر (افشار-م) همزمان از بین برده شده است؛ و آن حصارى که در زمین داور «زون داتور-م» موقعیت داشت اکنون به نام «شهر کهنه» یاد می شود، این حصار نیز بوسیله نادر مادامیکه بسوی کندهار مارش می نمود ویران شد و بقایای آنرا سرانجام امواج باغی دریا منهدم

امیر فرمان صادر نموده که در حصار گرشک حدود شصت هزار موند[خروار] غله بصورت دایم نگهداری شود. [۱] این قلعه تاریخی بحیث یک دژ نظامی در یک محل ستراتیژیک در برابر حملات از شمال و غرب بست ساخته شده بود و اغلب محل داوایر دولتی بود که یک قطعه نظامی برای تعمیم اوامر دولتی در آنجا مستقر بود. [۱] داکتر لودویگ دیبلو. آدمک : ژونال تاریخی - سیاسی افغانستان (جلد دوم) فراه و قسمت های جنوبی افغانستان: ترجمه: رحمت آریا سال ۲۰۲۱، قسمت ۴۹ پورتال افغان جرمن آنالین

افزایش موارد ابتلا به مرض های ناشی از گرمی هوا

تمنا؛ یک تن از مادرانی که به دلیل گرمی هوا پسرش مریض شده است، گفت: "اسمال هوا خیلی گرم است و کودکان ما به مرض های گوناگون مثل اسهال و گلودردی مبتلا شده اند، نزدیک بود پسرم را به خاطر گرمی هوا از دست بدهم." با این حال، دفتر سازمان جهانی صحت در افغانستان، از مردم خواسته است که برای محافظت خود و اعضای خانواده از گرمای شدید، کودکان را در موتهارها تنها رها نکنند و روزانه، دو تا سه ساعت را در مکان های سرد و به دور از شعاع آفتاب، بگذرانند. از سویی هم نجوا فضل؛ متخصص امراض داخله، می گوید که خانواده ها باید حفظالصحه را رعایت نموده و در هوای گرم، برای کودکان شان مختلف به حساب می آید.

اخبار جهان

پاکستان کې د اورگادي چپه کېدو پېښه کې درنه مرگ ژوبله رسېدلې

دغه پېښه د پاکستان د سپند ایالت په شنغر ولسوالۍ کې شوې او دا اورگادي له کراچي نه خویليو سیمي ته روان و. پېښه هغه مهال رامنځ ته شوې چې د هزاره ایکسپرس په نامه اورگادي له خپلې لیکي ووت او چپه شو. کن شمېر خلک د مرستې لپاره ورتول شوي وو. په پاکستان کې کله نا کله د ناسمو لیکو او په اورگادو د تخنیکي ستونزو له امله دغه ډول پېښې رامنځ ته کېږي.

پاکستان کې چارواکي وايي، د یوه اورگادي د اوبستو پېښه کې ۳۰ کسان وژل شوي او ۵۴ نور تپیان دي، بنسايي مرگ ژوبله نور هم لوړه شي، پېښې رامنځ ته کېږي.

نایجریا حریم فضایی خود را مسدود کرد

انتخابات دموکراتیک به کرسی ریاست جمهور آن کشور انتخاب شده است، برگردانند. جامعه اقتصادی کشورهای غرب افریقا یکشنبه گذشته به نظامیان نایجریا ضرب الاجلی را تعیین کرد تا ظرف یک هفته از قدرت که از طریق کودتا به دست آورده اند، کنار بروند، در غیر آن با احتمال مداخله نظامی مواجه خواهند شد.

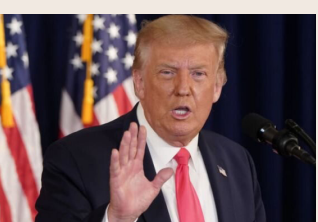
نظامیان نایجریا که به تازگی از طریق کودتا به حکمران آن کشور رسیدند، حریم هوایی آن کشور را مسدود کرد و دلیل آنرا «تهدید مداخله» عنوان کرده اند و هشدار داده اند که هرگونه تخطی از دستور آنان با «پاسخ پر انرژی و فوری» مواجه خواهد شد. این حاکمان گفتند که آمادگی کشورهای همسایه احتمال تهدید مداخله را روشن تر می کند، به همین دلیل حریم هوایی این کشور سر از روز یکشنبه به روی تمام طیاره ها تا امر ثانی مسدود باقی خواهد ماند. این اعلام پس از آن صادر شد که جامعه اقتصادی کشورهای غرب افریقا (ECOWAS) مهلتی را برای نظامیان نایجریا تعیین کرد تا قدرت را دوباره به محمد بازم، رئیس جمهور برکنار شده آن کشور که از طریق

مفقود شدن ۵۱ مهاجر پس از غرق شدن کشتی در تونس

در پی غرق شدن یک کشتی حامل مهاجران در جزیره کرکه تونس، ۴ مهاجر جان باختند و ۵۱ تن دیگر از سرنشینان آن مفقود شده اند. به گزارش آژانس باختر: حقایق؛ در دیدار با سرپرست این اتاق گفت که بغلان از ولایت های مهم صنعتی و ترانزیتی بوده و به طور جدی نیاز است تا هرچه زودتر شعبه ای اتاق تجارت و سرمایه گذاری در این ولایت فعال و مشکلات تجاران حل شود.

در همین حال، محمد یونس مومند، سرپرست اتاق تجارت و سرمایه گذاری اطمینان داد که آنان به زودی در همکاری با مسولان محلی بغلان، شعبه ای صفحه ۴

ترس سارنوالان پس از تهدید ترمپ در امریکا

وجود اینکه قاضی به ترمپ دستور داد جزئیات قضیه را با کسی که ممکن است به عنوان شاهد در این در آن فراخوانده شود، در میان نگذارد، ترمپ این دستور را نادیده گرفت. ترمپ در شبکه اجتماعی خود (Truth Social) هشدار داد: «اگر شما دنبال من بیایید، من هم دنبال شما خواهم آمدم».

سارنوالان فدرال از قاضی امریکا خواسته اند تا حکم حفاظتی صادر کند که میزان اطلاعاتی را که دونالد ترمپ، رئیس جمهور سابق می تواند درباره آخرین اتهامات با مردم به اشتراک بگذارد، محدود کند. جیک اسمیت، سارنوال وزارت عدلیه که به ۲ قضیه علیه ترمپ رسیدگی می کند، از محکمه خواست تا دستوری صادر کند که بر اساس آن رئیس جمهور سابق اجازه نیابد در مورد جزئیات شواهد این قضیه افشاکری کند. طبق درخواست اسمیت، قاضی تانیا چتکان به تیم حقوقی ترمپ دستور داد و از آنها خواست تا ساعت پنج بعد از ظهر روز دوشنبه هفتم اگست به درخواست حکومت پاسخ دهند. با

مناسب شأن فرد مؤمن نیست که اوراق حاوی کلمات مقدس را به بی حرمتی بگذارد.

طرح ایجاد بورد ملی مشورتی اقتصادی تایید گردید

وزارت با نشر خبرنامه ای گفته است که بورد ملی مشورتی اقتصادی افغانستان در مواقع ضرورت درباره موضوعات اقتصادی به حکومت مشوره می دهد. اعضای این بورد استادان پوهنتون، متخصصین امور اقتصادی و نمایندگان بخش تجارت و صنعت خواهند بود. در خبرنامه همچنان آمده است که در نشست اخیر کمیسیون

رئیس بورد (۱۴ اسد) طرح ایجاد بورد ملی مشورتی اقتصادی را تایید کرد. دفتر معاونیت اقتصادی ریاست

کمیسیون اقتصادی ریاست الوزرا در نشست روز شنبه

ورکوي. ورته مهال مولوي عبدالسلام حنفي د غزني امنيه قومندان ته د ښه راغلاست ترڅنګ په غزني ولايت کې ۴ مخ

همت او د خلکو په همکاري په دې ولايت کې امنيت ټينګ دى او بيا هم امنيتي مسئولين د بشپړ امنيت ټينګښت لپاره شپه او ورځ خپلو هڅو ته دوام

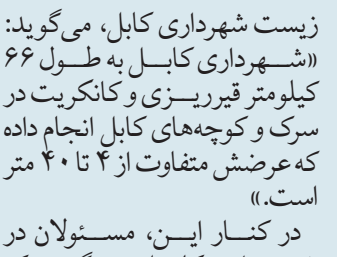

والی بغلان: شعبه ای اتاق تجارت و سرمایه گذاری در این ولایت فعال گردد

زیست شهرداری کابل، می گوید: «شهرداری کابل به طول ۶۶ کیلومتر فیروززی و کانکریت در سرک و کوچه های کابل انجام داده که عرضش متفاوت از ۴ تا ۴۰ متر است.»

شهرداری کابل: در یک سال گذشته ۲۵ پروژه را در بخش جاده سازی تطبیق کرده ایم

چارچوب ۲۵ پروژه عملی کند. محمد خالد سجستانی، معین خدمات شهری و حفاظت محیط

مستولان در شهرداری کابل، در برنامه ای حساب دهمی دولت به ملت، می گویند که در جریان یک سال گذشته، پنج کانال و دو ساختمان اداری ساخته اند. در شهرداری کابل در این برنامه ارائه کرده اند، این اداره در یک سال گذشته توانسته است کار قیبر و کانکریت ریزی بیش از ۶۶ کیلومتر جاده ای فرعی را در کابل در

شش آبدی تاریخی در غزنی بازسازی می شوند

مستولان محلی در غزنی، می گویند که پروژه بازسازی شش آبدی تاریخی در این ولایت، گشایش یافته است و کارهای عملی آن در روزهای نزدیک آغاز خواهد

شد. پروژه بازسازی این آبدی های تاریخی در غزنی، از سوی معین فرهنگ و هنر وزارت اطلاعات و فرهنگ، روز گذشته (یکشنبه، ۱۵ اسد)، در این ولایت آغاز شد. عتیق الله عزیززی، معین فرهنگ و هنر وزارت اطلاعات و فرهنگ، می گوید که این پروژه ها صفحه ۴

ماهان ۱۰۰ هزار لیتر شیر در ۱۷ فارم گاوداری در زابل تولید می شود

مستولان ریاست زراعت، آبیاری و مالمداری زابل، می گویند که اکنون، ۱۷ فارم گاوداری در این ولایت فعالیت دارند که در این شمار فارم های گاوداری، ماهانه حدود ۱۰۰ هزار لیتر شیر تازه تولید می شود. عطاءالله راشد، رئیس زراعت

زابل، می گوید: «دلیل عمده ای افزایش گاوداری این است که گاو و لبنیات بازار خوبی دارد. طبق بررسی های ما، اکنون ۱۷ گاوداری در زابل فعال اند که روزانه سه هزار و ۳۰۰ لیتر شیر تولید می کند و این رقم در یک ماه به حدود ۱۰۰ هزار لیتر

تیم صحت عامه سمنگان قهرمان رقابت های باسکتبال شد

رقابت های چهار جانبه باسکتبال سمنگان، با قهرمانی تیم صحت عامه پایان یافت. به گزارش آژانس باختر: تیم باسکتبال صحت عامه در بازی نهایی این رقابت ها، توانست با نتیجه ۴۲ بر ۴۰ امتیاز تیم باسکتبال میامی را شکست دهد و پیروز میدان شناخته شود. این رقابت ها هفته

کرکټ؛ افغانستان د پاکستان خلاف لوبډله اعلان کره

ورځنۍ لوبو کې یې د افغانستان ملي لوبډلې ډېره استازولې نه ده کړې. د معلوماتو له مخې سلیم صافی تر اوسه د افغانستان په کټه په ۲ یو ورځنیو سیالیو کې را څرګند شوی او هغه هم سړی کال د ښکله دېش پر وړاندې، بل چټک توپ اچونکي وفادار مومند بیا یوازې د افغانستان په استازیتوب ۲ تپسټ لوبې کړې دي. د سلیم صافی او وفادار مومند تر څنګ ورو توپ اچونکي نور احمد لکنوال هم د پاکستان خلاف یو ورځنۍ لوبې ته کرکټلې دی، داسې ښکاري چې هغه ډل ۴ مخ

د حشمت الله شهیدي په لوبډلمشرۍ دغې لوبډلې ته د نورو لوبغاړو تر څنګ ۲ نوي چټک توپ اچونکي هم غوره شوي چې یو

د افغانستان کرکټ بورد د پاکستان پر وړاندې د راتلونکو دريو ورځنیو نړیوالو سیالیو لپاره خپله ۱۶ کسيزه لوبډله اعلان کړه.